

Dom na działce

Zanim wybudujemy dom, powinniśmy zadać sobie kilka związanych z tym przedsięwzięciem istotnych pytań oraz pomyśleć, co jest dla nas ważne i jak to osiągnąć. Założmy, że pytania o potrzeby mieszkańców domu zostały już postawione i wiemy, jak duży dom ma być, ile powinien mieć pokoi oraz jakie dodatkowe funkcje pomieszczeń są nam potrzebne. Każda rodzina ma nieco inne preferencje i przyzwyczajenia. Inny jest też sposób spędzania wolnego czasu lub (co zdarza się niezadko) charakter pracy w domu. Mimo to jest kilka podstawowych zasad planowania funkcji i rozmieszczenia poszczególnych pomieszczeń, o których warto pamiętać.

O czym warto pamiętać?

Projektując dom na działce, musimy pamiętać, że podstawową zasadą dobrego planowania jest właściwe usytuowanie budynku względem stron świata. Idealną sytuacją jest, kiedy wjazd na działkę, a zatem również strefa wejściowa naszego domu, znajduje się od strony najmniej nasłonecznionej. Zwykle w tej części domu zlokalizowane są: garaż, wiatrołap, pomieszczenia gospodarcze i inne funkcje, niewymagające ani większych przeszkleń, ani też dużej ilości światła dziennego. Taka działka jest oczywiście wzorcowa, ale nawet na innej, nieco trudniejszej pod względem usytuowania, można dobrze zaplanować budynek, wykorzystując maksymalnie jej dobre strony. Pamiętajmy, że to dom powinien być dostosowany do działki, więc wybierajmy projekty, które do niej pasują. Poszczególne pomieszczenia w naszym domu oraz miejsca takie jak taras, oranżeria czy wiata garażowa mają konkretne wymagania co do usytuowania względem stron świata. W schemacie wygląda to następująco: najbardziej wymagające światła słonecznego strefy to przede wszystkim pokój dzienny, taras, pokoje do pracy. Najodpowiedniejsza dla tej funkcji będzie strona południowa i zachodnia. Jeśli chcemy mieć na tarasie słońce w pierwszej części letniego, ciepłego dnia, a po południu odpoczywać w cieniu, to usytuujemy go od strony południowo-wschodniej. Sypialnie warto raczej planować od wschodu, aby wstawać energicznie razem ze słońcem. Po południu w tych pomieszczeniach będzie panować przyjemny cień dający wytchnienie. Dla kuchni najlep-

sze jest światło wschodnie i północne. Zwykle i tak jest tam najcieplej.

Wszelkie pomieszczenia gospodarcze, spiżarnię oraz wymieniony wcześniej garaż należy sytuować od strony północnej lub ewentualnie wschodniej. Są to strefy niewymagające wiele światła dziennego, więc możemy planować w nich niewielkie przeszklenia, czym minimalizujemy utratę ciepła z budynku.

Dobry projekt składa się nie tylko z funkcjonalnie zaplanowanego wnętrza. Aby dobrze wykorzystać warunki naturalne działki, trzeba przede wszystkim spojrzeć na budynek jako całość – bryłę. Dom energooszczędny, a co za tym idzie – ekologiczny, to taki, który wykorzystuje możliwie mało energii ze źródeł nieodnawialnych. Musimy się zastanowić, jak nie tracić ciepła przez najbardziej niewralgiczne miejsca w budynku lub pozyskać biernie energię z zewnątrz. O czym nie można zapomnieć? Na pewno o jego izolacji termicznej oraz rozmieszczeniu przeszkleń w budynku – duże okna planujemy od południa i zachodu, małe – od wschodu i jak najmniejsze – od północy. W ten sposób z jednej strony domu zyskujemy energię słoneczną do wnętrza, a z drugiej – nie pozwalamy jej umknąć. Elewacja południowa to również ściana zewnętrzna. Pamiętajmy, że także przegrody nieprzezroczyste są elementem pozyskującym energię. Najlepiej jest więc, gdy najdłuższa ściana znajduje się na osi wschód-zachód i jest skierowana na południe.

W tym miejscu należy wspomnieć o zacienieniu domu przez budynki sąsiednie lub wysoką roślinność. Musimy mieć na uwadze, że skorzystamy z energii słonecznej tylko wówczas, jeśli nasz dom będzie oświetlony promieniami słońca przez większość dnia.

Planując ogród, starajmy się nie zasłaniać zbyt wiele elewacji przed słońcem. Przed zbytnim nagrzeniem pomieszczeń w okresie lata najlepiej ochronią nas zewnętrzne żaluzje i rolety. Jeśli jednak wolimy zieleni drzew, zamiast rolet okiennych, to pamiętajmy, żeby od strony południowej sadzić drzewa liściaste, które latem osłonią przed słońcem, a zimą stracą liście i nie przeszkodzą w dotarciu promieni słonecznych do budynku. Drzewa iglaste sadźmy raczej od strony narażonej na działanie wiatru. Umieszczenie ich blisko ściany

Projekt Eliza

Projekt Ksenia

domu po stronie północno-wschodniej i północno-zachodniej w znacznym stopniu przyczyni się do ograniczenia strat ciepła i będą one stanowiły skuteczną ochronę dla budynku bez względu na porę roku. Jeśli mamy dobry projekt i właściwą, przemyślaną lokalizację, możemy być pewni, że to już ogromny krok poczyniony w stronę oszczędności przy eksploatacji domu. Pozostaje jeszcze dobry wybór sposobu ogrzewania czy wentylacji takiego domu, ale to już odrębny temat.

Arch. Dorota Palmączyńska,
Pracownia Projektowa ARCHIPELAG

ARCHIPELAG PL
PROJEKTY DOMÓW

Pracownia Projektowa ARCHIPELAG
ul. Czysta 2-4, 50-013 Wrocław
tel. 071 798 38 12, faks 071 798 38 69
www.archipelag.pl